

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Юрий Павлов Янакиев - професор в Пловдивски университет

(н.ст., име, презиме, фамилия – акад. дл. във висшето училище или научна организация)

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност „доцент“
на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по: област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки;
професионално направление 3.2. Психология (Позитивна психология)

В конкурса за „доцент“, обявен в Държавен вестник, бр. 96 от 11.11.2025 г. и в интернет страница на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, като кандидат участва гл. ас. д-р Диляна Светославова Ангелова от Пловдивски университет “Паисий Хилендарски”.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

1.1. Представяне на процедурата

Със заповед № РД-22-32 от 9.01.2026 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определен за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност “доцент” в ПУ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология (Позитивна психология).

За участие в обявения конкурс е подал документи един кандидат:

гл. ас. д-р Диляна Светославова Ангелова от Пловдивски университет “Паисий Хилендарски”.

Представеният от гл. ас. д-р Диляна Ангелова комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, и включва следните документи:

1. молба по образец до ректора за допускане до участие в конкурса;
2. автобиография по европейски формат;
3. диплома за висше образование с придобита образователно-квалификационна степен „магистър“ с приложение;
4. диплома за образователна и научна степен „доктор“ ;

5. списък на научните трудове;
6. научни трудове (копия на публикациите);
7. разделителни протоколи;
8. списък на цитиранията;
9. справка за съответствие с минималните национални и допълнителните факултетни изисквания;
10. анотация на материалите по чл. 76. от ПРАСПУ;
11. самооценка на приносите;
12. декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;
13. документ за трудов стаж;
14. документи за учебна работа;
15. документи за научноизследователска дейност;
16. документи, отнасящи се до художнотворческата дейност;
17. документи, доказващи покриването на допълнителните изисквания на факултета;
18. други документи.

Процедурата за провеждане на конкурса е спазена и е в съответствие с нормативните документи. Представените от кандидатката материали за участие в конкурса са изготвени акуратно, в съответствие с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за развитието на академичния състав в ПУ.

Документацията по конкурса е пълна. Дисертационният труд е публикуван като монография „Приятелство, емпатия и самооценка“, която не е включена в оценката на публикациите за настоящия конкурс. Публикациите за конкурса за „доцент“ не повтарят публикациите за придобиване на ОНС „доктор“ и за заемане на академична длъжност „главен асистент“. Тези публикации не са обект на рецензиране.

За целите на настоящия конкурс, гл. ас. д-р Диляна Ангелова е приложила общо 18 научни труда, от които 1 монография, 1 книга, 16 научни статии, от които 13 на български и 3 на английски език.

1.2. Представяне на кандидата

Гл. ас. д-р Диляна Ангелова завършва бакалавърска програма „Начална училищна педагогика и чужд език“ през 2007г. През 2010г. защитава магистърска степен по „Консултативна психология“ със специализация по проблеми в детско-юношеската възраст и придобива професионална квалификация „Детски психолог“. Гл. ас. д-р Ангелова придобива образователна и научна степен „доктор“ по Психология (докторска програма „Педагогическа и възрастова психология“) в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ през 2013 г. Професионалният път на д-р Ангелова се характеризира с постоянен стремеж към специализация и надграждане на експертизата, преминавайки от базова педагогическа подготовка към тясно профилирана психологическа дейност и високо ниво на научни изследвания. Професионалната кариера на д-р Ангелова е свързана с Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. От 2018 г. тя е асистент, а от 2022 г. до момента е главен асистент в катедрата „Социални дейности“ в Педагогически факултет.

Образованието и професионалния опит на д-р Ангелова са в областта на психологията на развитието, консултативната психология, позитивните отношения, социалните дейности с деца и семейства. Тринадесет години след защитата на дисертационния си труд, Д-р Ангелова натрупва академичен стаж, преподавателски и изследователски опит, които съответстват на професионалното направление на откритата процедура: 3.2. Психология (Позитивна психология).

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

Преподавателската дейност на гл. ас. д-р Диляна Ангелова в Педагогическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ е с широка ангажираност в бакалавърските и магистърски програми. Тя води психологически учебни курсове в бакалавърски и магистърски програми. В бакалавърските специалности Психология, Социални дейности, Предучилищна и начална училищна педагогика тя преподава следните учебни курсове: Позитивна психология, Въведение в консултативната психология, Психология на развитието в детско-юношеска възраст, Психология на развитието, Развитие на приятелските отношения, Социална психология, Психологически основи на кризисната интервенция. В магистърските специалности Приложна психология, Училищна психология, Позитивна психология и Психология на управлението тя преподава Социално познание и поведение Има значим принос в методическото осигуряване на учебния процес чрез разработването на учебни програми за ОКС „Бакалавър“ в специалност „Социални дейности“ по дисциплини

„Позитивна психология и социална работа“, „Психология на развитието в детско-юношеска възраст“, „Социална психология“, „Психологически основи на кризисната интервенция“. В ОКС „Магистър“ тя преподава дисциплината „Социалното познание и поведение“ в няколко програми, включително „Приложна психология“, „Училищна психология“, „Позитивна психология“ и „Психология на управлението“.

Последователността в научните търсения на кандидата може да бъде открита и в тематиката на научната продукция:

Хабилитационният труд, както и част от статиите и докладите са посветени на изучаването на приятелството като социално-психологичен феномен в детска и юношеска възраст. Монографията „Модерният облик на приятелството и отношенията с връстници в ерата на дигиталната революция“ представя изследване на трансформацията на човешкото общуване под влияние на съвременните технологии. Утвърждава се идеята, че социалните мрежи не заместват традиционните отношения, а функционират като актуално разширение на реалната социална среда. Изследванията на д-р Ангелова сочат, че виртуалното пространство предлага бърза и лесна комуникация, но не може да допринесе пълноценните приятелски отношения лице в лице, които са ключови за развитие на емпатия, междуличностна чувствителност и дълбока емоционална свързаност. Хабилитационният труд показва отлично познаване на материята, умело използване на съвременната методология и смелост в търсене на нови, модерни пътища към благополучието чрез приятелството в дигиталния свят.

Темата за приятелството като ключов фактор за благополучието сред децата, тийнейджърите и юношите се обсъждат и в няколко статии на кандидатката. В тях се разглеждат: позитивните отношения и психичното здраве сред юношите; приятелството като специфичен вид близки взаимоотношения, основани на реципрочност, взаимност и равнопоставеност между партньорите в отличие от семейните и детско-родителските отношения; качеството на приятелските връзки при деца в начална училищна възраст в контекста на психичното благополучие; приятелството и позитивните взаимоотношения като ключови предиктори за психично и субективно благополучие през различни етапи от развитието.

Научните приноси на кандидата в областта на психологията биха могли да се обобщят в няколко области. Теоретичната работа на д-р Ангелова се фокусира върху концептуализирането на съвременните социални отношения и образователни модели:

- представен е задълбочен анализ на приятелството като източник на социална подкрепа и благополучие, включително ролята му за самооценката, резилианса и справянето със стрес в различни възрастови периоди;

- извършен е систематичен анализ на условията, при които виртуалните приятелства могат да функционират като легитимен източник на социална подкрепа (особено при индивиди с повишена социална тревожност), но също и на ограниченията на дигиталната комуникация, свързани с липсата на автентична емоционална близост, емпатийна отзивчивост и морална отговорност във взаимоотношенията;
- приятелството е представено като позитивен тип връзка, критична за социалното, когнитивното и емоционалното развитие, със специфични функции – принадлежност, подкрепа и развитие на социални и емоционални компетентности;
- интегрирани са концепции от позитивната психология (позитивни отношения, алтруизъм, смисъл, самоактуализация) и теорията за привързаността в рамка, която обяснява как приятелството и позитивните отношения поддържат благополучието;
- Систематизиран е теоретичен модел на приятелството, включващ шест основни измерения, сред които качествени параметри, индивидуални характеристики и динамика на взаимодействията.
- предложена е цялостна рамка, концепция за позитивното образование, която поставя благополучието и развитието на силните страни на характера наравно с академичните постижения.

Практико-приложните приноси имат директно отношение към подобряване на практиката в образователната и консултативната сфери:

- емпирично са идентифицирани, както рисковите ефекти на социалните мрежи, така и потенциално адаптивни функции;
- изведени са емпирични доказателства, че качествените приятелства ограничават тревожността, предпазват от тормоз, развиват умения за решаване на конфликти и подпомагат интимното споделяне, като по този начин действат защитно спрямо рисковете в семейната и училищната среда;
- Систематизирани са конкретни добри практики, включително програми за социално-емоционално учене, коучинг практики в образованието и структури за ученическо самоуправление;
- Описани са конкретните фази и техники на психологическото консултиране, като е подчертано значението на личностните компетентности на консултанта (емпатия, автентичност) за ефикасността на работата;
- За целите на българската практика са адаптирани признати психометрични инструменти;

- Приложени са комплексни корелационни дизайни и строги методологични процедури, включващи пилотно тестване, проверка на семантичната структура и адекватна статистическа обработка на данните.

Броят на забелязаните цитати отговаря на изискванията за заемане на длъжността „доцент“ в Педагогическия факултет на ПУ.

Академичната дейност на д-р Ангелова, както учебно-преподавателската, така и изследователската и публикационната дейност, са концентрирани в областта на позитивната психология на развитието и позитивната психология в образованието.

3. Въпроси към кандидата

1. Как навлизането на виртуални инфлуенсъри, които имитират човешкото споделяне на емоции, променя концепцията за автентичност в приятелството и до каква степен това представлява риск за емоционално уязвимите подрастващи?
2. Ако подрастващите започнат да формират парасоциални връзки с алгоритми, които изглеждат „по-перфектни“ и „по-отзивчиви“ от реалните приятели, това няма ли да деформира техните критерии за реални междуличностни отношения?

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от гл. ас. д-р Диляна Ангелова отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Постигнатите от гл. ас. д-р Диляна Светославова Ангелова резултати в учебната и научно-изследователската дейност, напълно съответстват на минималните национални и допълнителните изисквания на Педагогическия факултет, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

В научните трудове на кандидата има оригинални научни и приложни приноси, които са получили академично признание като представителна част от тях са публикувани в списания и научни сборници с научно рецензиране. Теоретичните разработки имат практическа приложимост. Научната и преподавателската квалификация на гл. ас. д-р Диляна Ангелова напълно отговаря на изискванията и профила на настоящия конкурс.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащите се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята положителна оценка и да препоръчам на Научното жури да

изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Педагогически факултет за избор на гл. ас. д-р Диляна Ангелова на академичната длъжност „доцент“ в ПУ „Паисий Хилендарски“ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология (Позитивна психология).

28.02.2026 г.

Изготвил становището:

(подпис)

проф. д-р Юрий Янакиев